

Jordbruksfaglig vurdering

Nerøyen massedeponi

Rapportdato:	09.05.2017	Versjon:	1
Lokalitet:	Nerøyen Gnr/Bnr: 50/1, 50/22	Gradering:	Åpen
Forfatter:	Ingebrigt Bjørseth, <i>Agronom</i> Audun Sletten, <i>Siv.Ing.</i>	Kommune:	Midtre Gauldal
Tiltakshaver:	Winsnes Maskin		
Kontaktperson:	Per Ivar Winsnes		
Sammendrag: Massedeponiet planlagt på Nerøyen berører eksisterende dyrka mark og skog. Planlagt fylling kan doble arealet dyrka mark og gir mulighet for å drenere området på nytt.			

1. Innledning

Det er planlagt et massedeponi på Gnr/bnr 50/1 og 50/22 ved Nerøyen, Midtre Gauldal kommune, på vestsiden av E6. Tiltakshaver Winsnes Maskin & transport AS har fremmet reguleringsplanforslag som innebærer massedeponi over et 62dekar stort areal. Av dette arealet er 31dekar betegnet som fulldyrka jord jf. Skog og landskap.

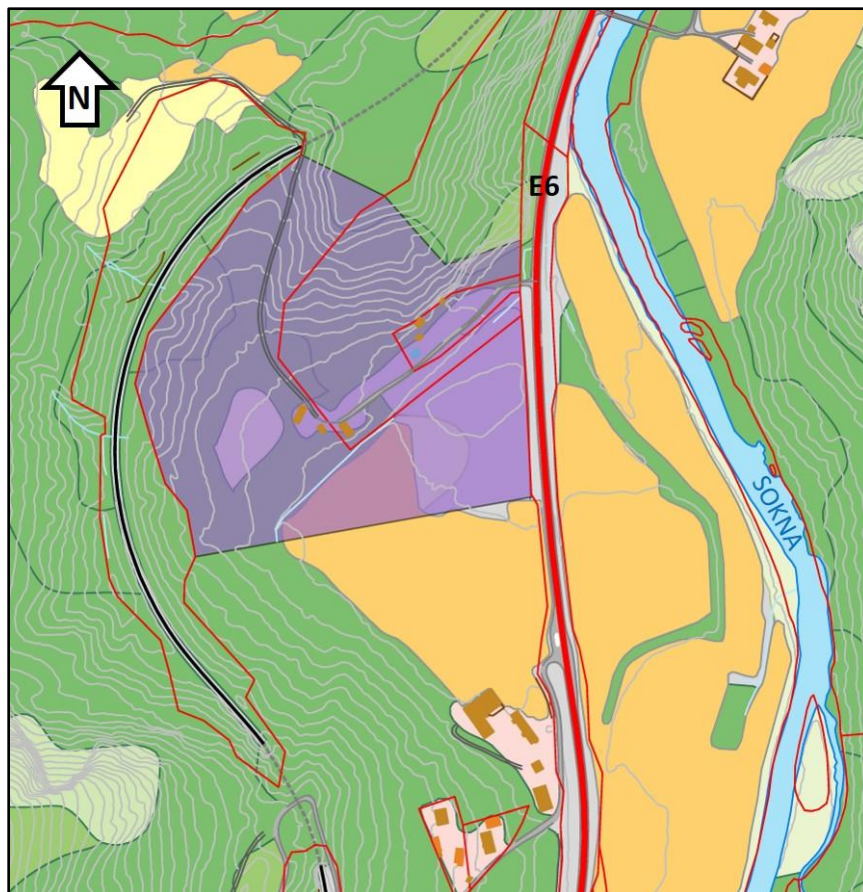
Hensikten med denne uttalelsen er å peke på hvilke konsekvenser deponering av masser har for videre jordbruksdrift og om oppfylling av området vil endre driftsforholdene på arealet.

2. Området i dag

2.1. Beskrivelse av området

Planområdet består av 31 daa fulldyrka areal som blir brukt til dyrking av gress og resterende areal er hovedsakelig skog med varierende bonitet. I kommunedelplanen for området, er den nordre delen av området avsatt til næringsvirksomhet, som vist i Figur 1, mens den sørlige delen av området er avsatt til LNFR.

Dagens dyrka mark har en naturlig avgrensning mot stigende terreng på vestsiden og avgrenses mot hovedveien mot øst. Selve dyrka marka har en helning på 1:25, men flater ut i nordøst, hvor det ofte danner seg vanddammer ved mye nedbør.

Figur 1 Markaslagskart over området. Lilla areal er avsatt til næring i kommunedelplan

Figur 2 Bilde av dyrka mark Nerøyen sett mot nordvest, avgrensning mot E6 i øst. Eksisterende fylling i nordenden vises på avstand.

Figur 3 Bilde av dyrka mark Nerøyen sett mot Sør, avgrensning mot E6 i øst. Dreneringsgrøft kommer ned i høyre kant av bildet og renner under E6.

2.2. Kvaliteter

Arealet er hovedsakelig hellende mot nordøst med svake depresjoner helt nederst. Jordanalyse viser at jordtypen er siltig finsand med relativt lite leire i forhold til resten av Trøndelag. Mold-innholdet er klasse 2, og næringsinnholdet av fosfor er høyt. Se tabell under for resultatene i sin helhet.

Tabell 1 Jordanalyseresultater fra Nerøyen. Eurofins

Prøve nr.	Volum - vekt kg/L	Jord- art	Leire %	Mold %	pH	P-Al mg/100g	P- klasse	K-Al mg/100g	K- klasse	Mg-Al mg/100g	Ca-Al mg/100g
4	1.2	Siltig finsand	5-10 %	4.0	6.3	13	C2	4	1	4	100

2.3. Drenering

Ved mye nedbør, er det mye vann som passerer området fra et større nedbørsfelt i vest. En større dreneringsgrøft langs kanten av dyrka marka, leder dette vannet via stikkrenner under E6 og ut i Sokna. Deler av denne grøfta går i rør. Driveren av dyrka marka rapporterer om stort sett velfungerende drenering, bortsett fra et par kvelver i nordøst der det kan legge seg vann.

2.4. Bruk

Arealet benyttes i dag til dyrking av gress.

3. Gjennomføring av tiltaket

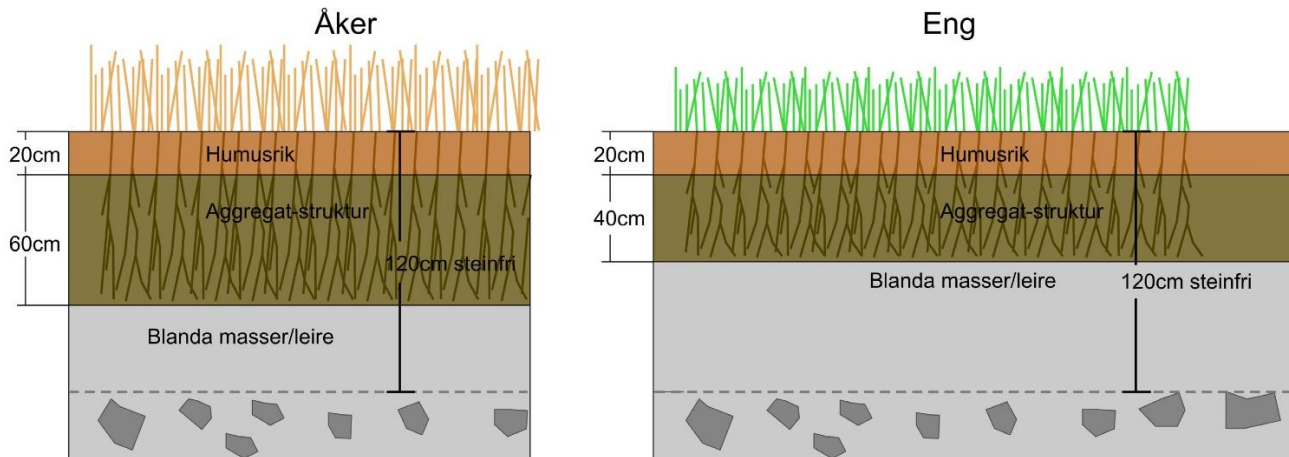
Før utlegging av masser, er det særdeles viktig å ta av toppsjiktet av eksisterende dyrka mark. Denne dyrka marka har vist seg produktiv og næringsrik og må derfor tas vare på gjennom deponiperioden. For å bevare næringstoffene, må jorda rankes opp på et tørt sted, for å unngå utvasking. Egnet sted for jordrankene kan være langs søndre kanten av dyrka marka, ved gårdsbygningene.

Ved utlegging av deponimasser, bør det nyttes faste masser i bunn for å gi stabilitet. Massene i den øvre 1,2m av deponiet må være steinfri og bør bestå av marine avsetninger for å kunne gjennomføre tilfredsstillende drenering og optimal agronomisk drift av arealet mht. gjødsling, vannlagringsevne og jordarbeiding.

Når et areal er ferdig oppfylt med deponimasser, bør det gis tid til setning, slik at eventuelle kvelver kan fylles ut før utlegging av toppsjiktet.

Toppsjiktet må ha minimum 60cm tykkelse og bestå av 20cm humusrik masse øverst, som vist i Figur 4. Under dette må det være et lag med god aggregatstruktur, som godt leder vann og luft. Dette kan for eksempel være leire iblandet myrjord slik at den får en grynede struktur. For gress-eng må dette laget være minimum 40cm mektig, mens for kornåker bør det være 60cm mektig pga. lengre røtter.

Viktig at arbeidet med toppsjiktet skjer under tørre forhold for ikke å knuse aggregater og ødelegge jordas produksjonsevne.

Figur 4 Tegning av anbefalt oppbygging av toppsjiktet for åker og eng.

4. Vurderinger

Deponiet er beregnet å kunne ta imot ca. 300 000m³, og man forventer å kunne fylle opp dette på ca. 8-10år. Dagens 31dekar dyrka mark vil naturlig nok settes ut av produksjon i største delen av driftsperioden. Til gjengjeld vil deponiet kunne tilføre det dobbelte arealet, 62dekar dyrka mark ved avslutning.

De deler av fyllingen som blir tidlig ferdig, kan med fordel istandsettes og tas i bruk som jordbruksland, før resten av deponiet er ferdig. Ved lite tilgang på deponimasser, bør det vurderes å avslutte deponiet med en lavere fyllingshøyde enn planlagt, så lenge man får til å planere fyllingen med fall.

Ny jordbruksdrenering kan med fordel graves noen år etter endt deponi, for å unngå setningsskader på drenerør. Anbefalt grøftedyp er 90-110cm, for drenergrøfter og samlegrøfter. Drenergrøftene bør ha 3tommer rør og samlegrøftene bør ha 4tommer rør.

5. Konklusjon

Ut i fra en jordbruksfaglig vurdering, vil de positive effektene av tiltaket være:

- Mer dyrka mark, potensielt en dobling fra dagens situasjon
- Økt drivverdighet som følge av bedre helning og ny drenering
- Kapitalinnskudd til bonden i form av deponiavgift

De negative effektene av tiltaket vil være:

- 31dekar dyrka mark settes ut av produksjon i driftsperioden
- Jorda i toppsjiktet fra dagens dyrka mark risikerer forringelse, dersom den ikke lagres forsvarlig